

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

Знайомство з курсом **Дресура собак**

**Вибіркова компонента освітньо-професійної
програми «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»
Спеціальність 204 І освітній рівень.**

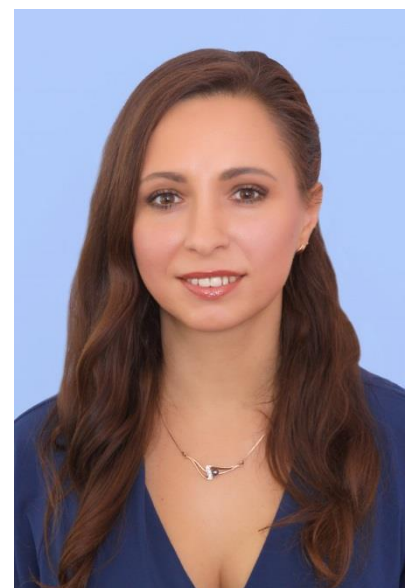
Викладач: кандидат вет наук, доцент Шевченко
Оксана Борисівна

Кафедра генетики, розведення та селекційних
технологій

Телефон - 0576357389.

Електронна пошта: ok.ksena.s@gmail.com

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які закладають основи для подальшої підготовки собаки по спеціальній службі, виробляють загальну слухняність, дисципліну поведінки, вдосконалюють контакт дресирувальника з собакою, при цьому дресирувальник вивчає особливості поведінки своєї собаки.

Метою курсу «Дресура собак» є оволодіння сучасною теоретичною базою для формування спеціальних умовних рефлексів та закріплення їх у генотипі собак різних порід та набуття досвіду їх застосування в практичній діяльності.

Курс «Дресура собак» ґрунтується на знанні теоретичних основ провідних питань з модулів: «Анатомія тварин», «Фізіологія тварин». «Утримання собак», «Дресура собак»

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсу «Біологія»,

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни (кодування згідно чинної освітньо-професійної програми, в дужках вказана забезпечувана компетенція відповідного стандарту вищої освіти).

Компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗКСЗ. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях)

ФК 16.8 Здатність застосовувати знання з розведення, вирощування, загальної та спеціальної дресури службових та мисливських собак.

Програмні результати навчання (кодування згідно освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» для здобуття студентами першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти):

ПРН 20.8 Застосовувати знання з походження собак, генетики поведінки, впливати на породоутворення, вести племінну справу, здійснювати на високому професійному рівні відтворення, вирощування, годівлю, утримання, загальну та спеціальну дресуру службових та мисливських собак й їх використання, здійснювати менеджмент і маркетинг у собаківництві.

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межам компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання)

Застосовувати знання сучасних методів дресування службових, попереднього дресування, постановки, нагонки і натаски мисливських собак (ЗК 1, ФК 16.8, ПРН 20.8).

Застосовувати знання основних напрямів використання порід службових, мисливських та декоративних собак (ЗК1, ФК16.8, ПРН 20.8).

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни відводиться 60 годин, в тому числі 36 години лекційних, 18 годин лабораторно-практичних та 18 годин самостійних

Формами проміжного контролю оцінюється на лабораторно-практичних заняттях, за допомогою відпрацювання елементів виховного та загального курсу дресування собак

Формою підсумкової атестації є залік.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДРЕСУРА СОБАК

Напрямок 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Бакалавр**.

Обов'язкова компонента. Курс III.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю	Обсяг за навчальним планом		Розподіл по семестрам			
			Денне навчання		Заочне навчання	
	кредит	годин	5	6		
Всього годин по плану	2	60	-	60	-	
у т.ч. аудиторних	1,2	36	-	36	-	
Самостійних	0,8	24	-	24	-	
Із аудиторних: лекцій	0,6	18	-	18	-	
Лабораторних	0,6	18	-	18	-	
Практичних			-		-	
семінарських			-		-	
Модуль (заліковий кредит)	I	1	30	-	30	-
	II	1	30	-	30	-
	III	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-
Контрольна робота	-	-	-	-	-	
Курсовий проект	-	-	-	-	-	
Залік	*	*	-	*	-	
Екзамен підсумковий	-	-	-	-	-	

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

Назва модулів дисципліни та їх зміст	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>1. Виховний курс дресирування. Загальні поняття про дресирування собак. Подразники, рецептори та аналізатори. Правила застосування подразників при дресируванні собак. Рефлекторна діяльність у собак. Основні переважаючі реакції поведінки собак</p> <p>Компетентності дисципліни Застосовувати знання з походження, доместикації, класифікації, стандартів основних порід собак (мисливських, сторожових та декоративних)</p>	ЗК1, ФК 16.8, ПНР 20.8
<p>2. Загальний курс дресирування Методи і прийоми дресирування собак. Методика вироблення умовних рефлексів у собак. Індивідуальний підхід при дресируванні собак. Умови, що впливають на роботу собаки. Можливі помилки та небажані зв'язки, що виникають у собак під час їх дресирування.</p> <p>Компетентності дисципліни Застосовувати знання з характеристики та класифікації порід для основних напрямів використання порід мисливських собак, службових та декоративних собак.</p>	ЗК1, ФК 16.8, ПНР 20.8
<p style="text-align: center;">Підсумковий контроль (недиференційний залік) підсумкова кількість балів з дисципліни, яка визначається як усереднений рейтинг з усіх модулів</p>	

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ з/п	Тема та план лекцій	Кількість годин	Рекомендована література
1	<p>Виховання та дресирування собак. Загальні поняття про дресирування собак</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про виховання та дресирування 2. Вітчизняні види дресирування 3. Зарубіжні види дресирування 4. Методика і техніка дресирування 5. Загальні положення виховного дресирування (ККД) 6. Опис навичок і оцінка робіт собак по курсу виховного дресирування 	2	1,2
2	<p>Подразники, рецептори та аналізатори. Правила застосування подразників при дресируванні собак.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безумовні подразники 2. Умовні подразники 3. Вплив дресирувальника і його помічника на собаку 4. Рецептори та аналізатори 5. Зоровий, слуховий і нюховий аналізатори, їх характеристика, шляхи їх вдосконалення в процесі дресирування і тренування. 6. Поняття про чуття собаки. Основні принципи застосування собак по чуттю. 	2	1,2,5
3	<p>Рефлекторна діяльність у собак.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безумовні рефлекси і їх значення в поведінці та дресируванні собак 2. Умовний рефлекс, поняття та значення 3. Гальмування, види гальмування 4. Види руху нервових процесів збудження і гальмування в корі головного мозку 5. Закономірності умовно-рефлекторної діяльності нервової системи собаки 	2	1,2,6

4	Основні переважаючі реакції поведінки собак 1. Статева реакція 2. Оборонна реакція 3. Орієнтована реакція 4. Харчова реакція	2	1,2,6
5	Методи і прийоми дресування собак 1. Методи дресування собак 2. Прийоми дресування	2	1,2,4, 7
6	Методика вироблення умовних рефлексів у собак. 1. Система сполучень 2. Система вправ 3. Підкріпленням 4. Режим роботи із собакою 5. Навички і порядок їх формування	2	6
7	Індивідуальний підхід при дресуванні собак. 1. Встановлення правильного взаємини (контакту) дресувальника з собакою 2. Дресуванні собак збудливого типу нервової системи 3. Дресуванні собак з слабким типом вищої нервової діяльності	2	9, 10
8	Умови, що впливають на роботу собаки. 1. Робота собаки 2. Вплив зовнішніх та внутрішніх подразників на роботу собаки 3. Умови, які ускладнюють та полегшують роботу собаки	2	9,10
9	Можливі помилки та небажані зв'язки, що виникають у собак під час їх дресування. 1. Якість підготовки службових 2. Основні причини, що приводить до помилок при дресуванні собак 3. Помилки дресувальників, які найбільш часто зустрічаються і їх наслідки. 4. Небажані зв'язки у собак які найбільш часто зустрічаються, причини їх утворення і методика їх усунення.	2	3,8,9
Разом			18

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами.	Кількість годин	Місце проведення	Рекомендована література
Змістовний модуль № 1					
1	Привчання підходити до дресирувальника	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися виявляти помилки дресирувальника 3. Навчитися вводити ускладнення	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-1
2	Привчання собаки до руху поруч з дресирувальником	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися вводити ускладнення 3. Навчитися техніки відпрацювання ускладнень 4. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-2
3	Привчання сідати біля ноги дресирувальника	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися вводити ускладнення 3. Навчитися техніки відпрацювання ускладнень 4. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-3
4	Привчання лягати та стояти біля ноги дресирувальника	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-4
5	Витримка на команди "Сидіти, лежати, стояти" (відстань 5-10м)	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-4

6	Відлучення цуценя підбирати корм з землі	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-5
Змістовний модуль №2					
7	Привчання підносити предмети (апортування)	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися вводити ускладнення 3. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-6
8	Привчання до команди «Місце» та «Голос»	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 2. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-7
9	Подолання Перешкод Команда «Барер» Та «Вперед»	1. Навчитися виробляти початковий умовний рефлекс 3. Навчитися визначати помилки дресирувальника	2	Вигульний майданчик або кінологічний центр	4,7,9 М-8
Разом			18		

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	Форма звітності та контролю
Виховний курс дресирування	Привчання до кличка	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до спеціального спорядження	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до чищення та показ для огляду	2	Підготовка реферату або доповіді
	Розвиток фізичної витривалості	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до темряві, негода та інших незвичайних умов	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до перевезення на автомашині	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання собаки до спокійне ставлення до пострілу і інших сильних світлових і звукових подразників	2	Підготовка реферату або доповіді
Загальний курс дресирування	Привчання до огляду транспортних засобів	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до управління по радіо та іншими технічними засобами	2	Підготовка реферату або доповіді
	Привчання до їзди на коні	2	Підготовка реферату або доповіді
	Дресирування собак вартової служби	2	Підготовка реферату або доповіді
	Правила особистої гігієни та заходи безпеки при роботі з собакою	2	Підготовка реферату або доповіді
Р а з о м		24	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. В.Н. Зубко "Службное собаководство", 1987
2. С. П. Князев, "Службное собаководство" 1989
3. Шутенко, О. О. Основи службової кінології [Текст] : навч. посіб. для підготов. фахівців-кінологів органів та підрозділів внутрішніх справ України / О. О. Шутенко, Я. В. Красьоха ; М-во внутрішніх справ України, Кінологічна служба. - К. : ДП "Друкарня МВСУкраїни", 2008. - 312 с. - Бібліогр.: с. 308
4. Службное собаководство/ В.Н. Зубко Н.М. Иньков, И.В. Хрусталева и др. -, 2-е изд., перераб. и доп. –М.:Патриот, 1991. –425 с.
5. Службное собаководство/А.П.Мазовер, В.Н. Зубко, Л.С. Шерешевская и др. –Петрозаводск, Барс, 1992. –313 с.
6. Навчальний посібник кінологу для відпрацювання індивідуального переліку питань м. Харків

Додаткова

7. Болезни собак: Справочник/А.Д. Белов, Е.П. Данилов, И.И. Дукур и др. –М.:Колос, 1995. –368 с.
8. Власов Н.Н., А.В. Камерницкий, М.И. Медведева. Охотничье собаководство. –М.:ВО «Агропромиздат», 1992. –239 с.
9. Георгиевский В.И. Физиология сельскохозяйственных животных. –М.: Агропромиздат, 1990. –511 с.
10. Нимонд Ханс, Сутер Петер. Болезни собак: Практическое руководство для ветеринарных врачей. 8-е изд. –М.:Аквариум, 1998. –824 с.

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

Шифр	Назва методичної розробки
М-1	Шевченко О.Б., Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання підходити до дресирувальника: Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції. -Х.:РВВ ХДЗВА, 2015. –14 с.
М-2	Шевченко О.Б., Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання собаки до руху поруч з дресирувальником. Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції–Х.: РВВ ХДЗВА, 2015. –21 с.
М-3	Шевченко О.Б., Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання сідати. Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції–Х.: РВВ ХДЗВА, 2015. –30 с.
М-4	Шевченко О.Б., Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання лягати та стояти. Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції–Х.: РВВ ХДЗВА, 2015. –16 с.
М-5	Шевченко О.Б. Відлучення цуценя підбирати корм з землі. Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції –Х.: РВВ ХДЗВА, 2020. –14 с.

М-6	Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання підносити предмети (апортування). Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції –Х.: РВВ ХДЗВА, 2015. –16 с.
М-7	Шевченко О.Б. Привчання до команди «Місце» та «Голос» Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції –Х.: РВВ ХДЗВА, 2020. –15 с.
М-8	Шевченко О.Б., Коваленко Б.П. Методика і техніка дресирування собак із навиків привчання рухатись вперед з наступними укладанням. Методичні вказівки для проведення лабораторної роботи студентів 3 курсу технологічного факультету за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціалізація «Кінологія» Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра генетики, розведення і селекції. – Х.: РВВ ХДЗВА, 2015. –12 с.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Підсумковий контроль навчальної дисципліни «Генетика поведінки собак» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового контроль у формі *недиференційованого заліку* - підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як усередненням рейтингів з усіх модулів з виставленням оцінки: «зараховано» або «не зараховано» (див табл. 1).

1.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для недиференційованого заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) згідно графіка навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні залікового модулю, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 2.

2.Шкала оцінювання модуля

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки: результат поточного контролю (усереднено за лпз) – максимум 20 балів, результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів.

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно складати зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право складати пропущений модуль під час залікового тижня.

3. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 4).

4. Шкала оцінювання усної відповіді

<i>20-бальна шкала</i>	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
<i>20</i>	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
<i>19</i>	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
<i>18</i>	5 -	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
<i>17</i>	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
<i>16</i>	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
<i>15</i>	4 -	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
<i>14</i>	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
<i>13</i>	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
<i>12</i>	3 -	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

5. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

<i>Шкала, бали</i>	Визначення
<i>10</i>	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
<i>8</i>	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
<i>6</i>	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

6. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Наявність матеріалів (табл 5)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді
ПРИКЛАД:12	43	8	14

Приклад»: 12+43+8+14=77 балів. Добре «С»

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100.

7. Приклад підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль										Підсумкова атестація		
1 модуль					2 модуль					Усереднення рейтингу з модулів	Оцінка	
тести	додаткові		сумма	Оцінка ECTS	тести	додаткові		сумма	Оцінка ECTS		національна	Оцінка с ECTS
	Поточ конт	Самост робота				Поточ конт	Самост робота					
40	20	15	75	C	43	12	22	77	C	76	добре	C

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку - останній день залікового тижня.